

"L'acció de la pel·lícula està en els rostres dels actors"

El director basc Imanol Uribe reflexiona en aquesta entrevista sobre 'Plenilunio', el seu darrer film. Basada en la brutal novel·la homònima d'Antonio Muñoz Molina, la pel·lícula ha tingut una desigual trajectòria comercial, però ha marcat un punt de vista innovador en les relacions entre cinema i literatura a l'estat espanyol.

Plenilunio, una pel·lícula sobre l'horror i l'amor, "que de vegades conviuen tan pròxims", com apunta Uribe, endinsa l'espectador en un tema delicat i escabrós: l'assassinat d'una nena per un psicòpata sexual. El retrat de la violència i la tragèdia de qui la pateix —tractada sempre amb una sobrietat impecable—, ha estat, sens dubte, una constant en la filmografia del cineasta basc. Amb *Días contados*, va calar en la interioritat i la quotidianitat del quefer d'un membre d'ETA, lluny d'excessos maniqueïstes. En *Bwana*, va ser el torn dels qui es juguen la vida, dia a dia, arribant en pasteres de l'altra banda de l'estret. I en aquest últim film insisteix, de nou, en la representació de personatges a la vora de l'abisme amb l'intent de donar forma a la inextricabilitat que nia en el cap del monstre psicòpata, personatge que ha estat admirablement encarnat per Juan Diego Botto, que l'ha resolt sense histrionismes ni concessions fàcils.

—És complicat no doblegar-se a les concessions més morboses que pot comportar el tema de la violència sexual contra menors?

—La meua gran obsessió en la pel·lícula ha estat defugir la morbositat. La meua pretensió era provocar horror i no morbositat. En aquest sentit la frase pronunciada en una de les seqüències pel personatge interpretat per Miguel Ángel Solà: "el més fastigós del cinema és la presentació de la violència de manera atractiva, quan no es tracta més que de cruesa i barroeria", esdevindria, gairebé, una declaració de principis del que vol expressar la pel·lícula.

—Tot i això, la seqüència inicial que descriu una panoràmica en pla curt del cadàver nu d'una nena és impactant.

—Sí, però no és una seqüència gra-tuïta. Era fonamental inserir-la, amb

plena de sensibilitat i de respecte, per justificar l'horror que sent el policia i entendre el seu procés mental. Cal entendre-la com a exigència de la dificultat intrínseca del cinema a l'hora de sintetitzar les sensacions. He estat, en tot moment, molt prudent. Una altra de les meues obsessions en aquesta pel·lícula va ser la nena protagonista. Crec rotundament que ni una sola pel·lícula, ni una seqüència, ni un pla, mereixen pertorbar una nena de dotze anys. La cosa va tenir la seua dificultat, sí. Hi ha, per exemple, una escena brutal en què l'assassí l'ataca en un ascensor, en què la nena no hi era en el moment del rodatge. Els plans d'ell i ella es rodaren per separat i després s'ajuntaren en el muntatge.

—*Plenilunio* parla del mal, del revers sinistre i funest que pot habitar en els comportaments aparentment normals. Però, hi ha res més que això, no?

—Combina dues històries que són paral·leles. D'una banda, la violació i la mort d'una nena i, de l'altra, la història d'amor, l'idil·li entre el policia que investiga el cas i la mestra de la nena morta. És una història d'amor tardívol. Amb els seus problemes, però també amb delicadesa i apassionament. El personatge de l'inspector fa les funcions de nexa d'unió, per bé que hi ha salts d'una història a una altra sense solució de continuïtat que a mi, particularment, em resulten apassionants.

—Hi ha una voluntat de reflexió manifesta en *Plenilunio*, d'indagar en la geografia interior dels personatges?

—Els personatges de *Plenilunio* són personatges aïllats, solitaris. I aquesta és, sobretot, una història de sol·lats. Miguel Ángel Solà i Adriana Ozores que interpreten el policia i la mestra, respectivament, ens revelen magníficament la rica, però massageda vida interior de tots dos personat-

ges, hereva d'una afligida experiència vital: un policia abatut pel seu passat del qual no pot desfer-se, que se sent incapaç d'estimar i de despar-
tar estima, aclaparat per la responsa-
bilitat d'una dona malalta, ingressa-
da en un psiquiàtric, i pel combat
contra l'horror que s'acarnissa amb

Fernando Fernán-Gómez— un vell
jesuïta que viu en un col·legi mig
enrunat, tot solitari...

—Quins recursos cinematogràfics ha
fet servir per remarcar la solitud dels
personatges?

—Hi ha una sobrietat en totes les
decisiones que he pres al llarg de la

en els rostres. També hi contribueix
la pluja, que ens encomana un sentir
malenconiós.

—Quines dificultats implica
l'alternança en la narració de dues
línies argumentals paral·leles: una
d'amor i una altra d'intriga?

—El gran repte va ser que cadascu-
na d'aquestes històries tinguera el
seu propi pes, però sense que una
guanyara terreny a l'altra. Al final,
però, la d'amor va superposar-se
a la de "l'horror" i acaba guanyant.
La veritat és que vam tenir la
sensació de rodar dues pel·lícules
diferents. La prova de foc vingué
més tard, a l'hora d'unir-les en la
sala de muntatge.

—La de "l'horror", però, finalitza
aproximadament mitja hora abans
que l'altra i deixa l'espectador un
poc perplex. No hauria estat millor
deixar-les convergir?

—L'adaptació cinematogràfica de
Plenilunio proposa un final divergent
al de la novel·la. Mentre que el text
literari acaba amb l'atemptat de
l'etarra contra l'inspector de policia,
la pel·lícula finalitza amb una
seqüència del psicòpata en la presó
amb la Bíblia en la mà, que apareix
també a la novel·la, però, amb
anterioritat. És tractava, doncs, de
retornar al tema principal, que,
certament, havia acabat uns 20
minuts o mitja hora abans i, d'altra
banda, perquè no vaig voler donar-li
excessiva importància a l'atemptat.

Alicia Toledo

"Els personatges de *Plenilunio* són personatges aïllats, solitaris. I aquesta és, sobretot, una història de soledats."

les víctimes més innocents. I ella, una
mestra de província, senzilla i hones-
ta, víctima de la traïció i l'abandona-
ment i que, tot i els seus intents
d'avesar-se a la seua solitud, no ha
perdut la capacitat de donar i rebre
amor. Són, però, tots els personatges
éssers solitaris, també el forense, la
dona malalta de l'inspector, l'assassí,
els pares de l'assassí i els de la vícti-
ma, el pare Orduña —interpretat per

pel·lícula, que aprofundeixen en
aquest afany de reflexió al voltant de
la solitud: en els decorats, el vestuari,
la fotografia i, sobretot, en la planifi-
cació. És una pel·lícula, a més a més,
que transita en primers plans dels
personatges. Pot ser l'aproximació
als rostres i a les mirades en primer
pla sostinguts, és la manera més re-
current de mostrar la soledat. Diria,
doncs, que l'acció de la pel·lícula està

Bartomeu Rosselló-Pòrcel i Blai Bonet Pere Rosselló Bover

Aquest volum recull quasi
totes les ponències llegides
al Col·loqui "Bartomeu Ros-
selló-Pòrcel i Blai Bonet",
que se celebrà a Palma el
dies 26, 27 i 28 de novembre
de 1998.

UIB "Biblioteca Miquel
dels Sants Oliver", 14

Cacic J. L. Burguera

Cacic està ambientada en el
carlisme i la Restauració
borbònica del XIX. A través
de la peripècia personal de
Leandre Montlleó, un cacic
de les terres de l'Ebre en els
contraforts del Maestrat,
l'autor traça una panoràmica
del context sòcio-polític-re-
ligiós al llarg de tot el segle
XIX.

Editorial Moll
"Tomir", 43

